

Vi är Storsthlm

STRATEGISK INRIKTNING | 2019-2022

Det är vi som är Storsthlm.

Där många kommuners erfarenheter blir en samlad styrka.

Där en kommuns utmaning ofta delas av fler.

Där vi genom att utvecklas tillsammans växer ihop.

Vi växer ihop

Innehåll

5	Vårt uppdrag
10	Kommunernas arena för samverkan
14	Storsthlm, regionen och EU
15	Tre förutsättningar och tre fokusområden
18	Trender som påverkar
21	Utbildning och arbetsmarknad
23	Social välfärd och hälsa
25	Samhällsbyggnad och miljö
26	Finansiering av verksamheten

Vårt uppdrag

Storsthlm är ett förbund bildat av, och för, kommunerna i Stockholms län. Syftet är att stödja och utveckla den kommunala självstyrelsen inom länet, att ta tillvara kommunernas intressen, att främja samverkan mellan kommunerna och att bistå kommunerna i deras verksamhet.

Vi driver utveckling och samverkan på uppdrag av medlemmarnas ledningar i politik och förvaltning. Syftet är att stärka kommunernas möjligheter att nå sina mål om välfärd och service för medborgarna.

Kommungränserna går mitt i människors liv. Därför löser vi också frågor över gränserna. Vårt viktigaste verktyg är att vara en attraktiv och stabil arena för samverkan i en föränderlig värld.

2 300 000

invånare i ständigt rörelse

Befolkningen i länet fortsätter att öka. Snart bor nästan en fjärdedel av Sveriges befolkning här. Våra 26 kommuner har var och en sin unika särart, vilket skapar en mångfald av möjligheter för invånarna. För dem är det en självklarhet att röra sig över kommungränserna, att bo i en kommun och att arbeta eller gå i skola i en annan. Samarbetet mellan kommunerna och andra aktörer i länet förenklar livet. En mängd olika beslut, samarbeten, gemensamma bestämmelser och avtal gör det möjligt.

Den gemensamma kraften för tillväxt och utveckling

När representanter för 26 kommuner möts skapas en stark kraft. Tillsammans löser vi problem och skapar möjligheter för alla de som lever och verkar i länets kommuner. Tillsammans hittar vi lösningar och byter erfarenheter för att bland annat länets gymnasieskolor, äldreomsorg och socialtjänst ska fungera. När vi samarbetar gynnas integration, social hållbarhet och människors möjligheter att växa. Tillsammans är vi, kommunerna i Sveriges ledande storstads- och tillväxtområde, avgörande inte bara för länets tillväxt och utveckling utan för hela Sveriges. Vi är en stark, drivande röst i relation till stat, regioner och andra aktörer. Och en viktig samarbetspartner för Sveriges övriga storstadsområden.

Kommunernas arena för samverkan

Till Storsthlm kommer företrädare för de 26 kommunerna i Stockholms län för att utbyta erfarenheter och för att samarbeta kring sådant som görs bättre tillsammans. Storsthlms uppdrag är att främja samverkan och utveckling så att kommunerna bättre kan nå sina mål om välfärd och service för medborgarna.

Storsthlm är ett förbund som ägs av länets kommuner. Förbundskansliet underlättar kommunernas samarbete genom att fånga in det regionala perspektivet på kommunala frågor och leda samverkan för att hitta vägar framåt. Det kan handla om en gemensam gymnasierregion, överenskommelser med Region Stockholm eller samarbeten med Arbetsförmedlingen och andra myndigheter. Genom omvärldsbevakning och analys får kommunerna regionala faktaunderlag i aktuella samverkansfrågor. När rätt frågor, aktörer och verksamheter kopplas ihop kan vi skapa något bra tillsammans.

Samverkan som gör skillnad

Inom Storsthlm utvecklar och utvecklas vi tillsammans. Vårt arbete handlar ibland om att ta fram gemensamma arbetssätt till nytta för den enskilda kommunen. Ibland har vi kunskapsutbyte i fokus, ibland går vi samman och hittar gemensamma lösningar. Hur vi samverkar avgörs av vad som skapar mest nytta i varje fråga. Samarbetet mellan kommunerna genom dialog, erfarenhetsutbyte och gemensamma lösningar bidrar till ökad livskvalitet för medborgarna.

DIALOG OCH BESLUT

KOMMUNSTYRELSESNAS ORDFÖRANDE

Kommunstyrelsernas ordförande träffas för att förankra de frågor som Storsthlm arbetar med och bereder ärenden till Storsthlms styrelse.

KOMMUNDIREKTÖRER

Länets kommundirektörer förankrar de frågor som Storsthlm arbetar med och stödjer förbundsdirektören i beredningen av ärenden till styrelsen. De beslutar om vilka strategiska nätverk som ska finnas och utser kommunernas representanter i dessa.

STRATEGISKA NÄTVERK

Strategiska tjänstemannanätverk skapar förankring och dialog i beslutade uppdrag samt ger möjlighet till kollegialt erfarenhetsutbyte.

FÖRBUNDSMÖTET OCH DEN STRATEGISKA INRIKTNINGEN

Vart fjärde år samlas ombud från länets kommuner för att fatta beslut om strategisk inriktning för verksamheten, ekonomisk ram och styrelse för den kommande mandatperioden.

STYRELSEN OCH DEN ÅRLIGA VERKSAMHETSPLANEN

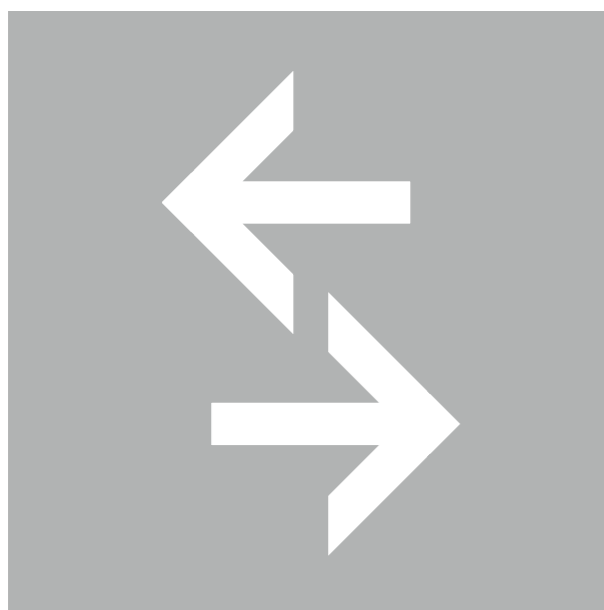
Styrelsen fattar beslut om uppdrag genom budget och verksamhetsplan, samt utser politiska styrgrupper.

POLITISKA STYRGRUPPER

De politiska styrgrupperna bereder frågor och rapporterar till styrelsen.

FÖRBUNDSKANSLIET

Kansliet leds av förbundsdirektören och har cirka 50 anställda, varav cirka femton personer arbetar på Gymnasieantagningen Storsthlm. Gymnasieantagningen är ett gemensamt antagningskansli för kommunerna i Stockholms län, samt Håbo och Gnesta, som samordnar och utför antagningen av elever till regionens gymnasie- och gymnasiesärskolor.

Storsthlm och regionen

Stockholms län ska vara den mest attraktiva storstadsregionen att leva, verka och bo i. Det är den gemensamma målbilden för samverkan mellan länets 26 kommuner och Region Stockholm. För att nå målet använder vi Storsthlm's arenor för samarbete och förankring och utvecklar goda arbetsformer och relationer.

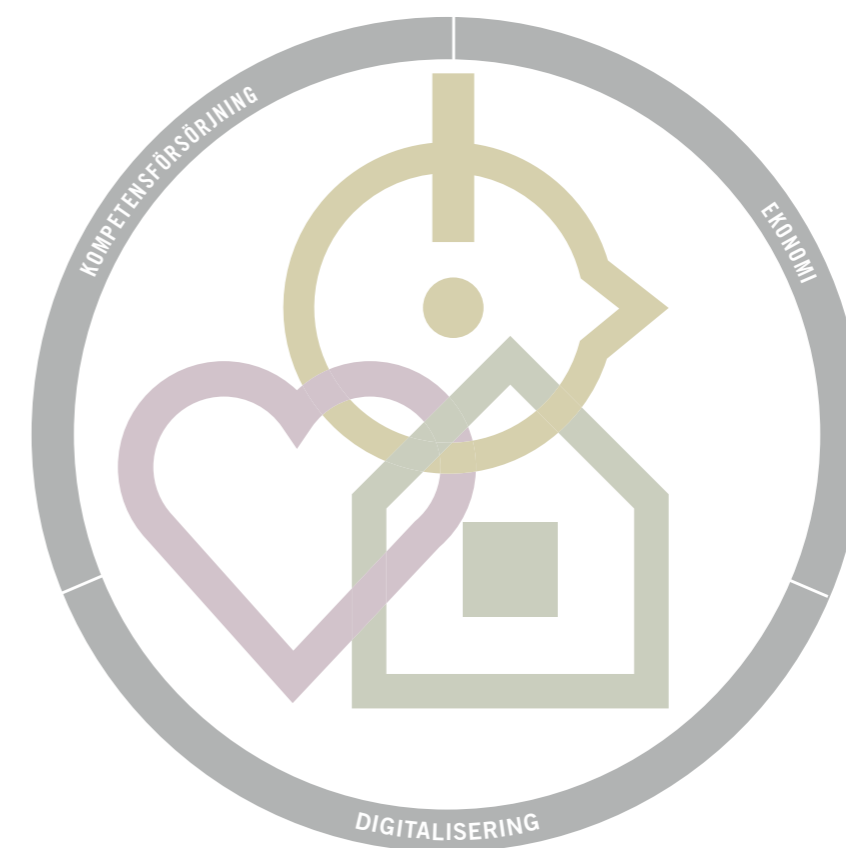
Storsthlm och EU

Storsthlm är ett forum för länets kommuner att diskutera gemensamma frågor och utmaningar som har med EU att göra. EU-perspektivet är en integrerad del av verksamhetens arbete. Tillsammans med Stockholmsregionens Europakontor informerar vi om utvecklingen i aktuella EU-frågor och sammanställer kommunernas gemensamma position och viljeinriktning i prioriterade frågor.

Tre förutsättningar och tre fokusområden

Storsthlm har pekat ut tre prioriterade fokusområden; utbildning och arbetsmarknad, social välfärd och hälsa samt samhällsbyggnad och miljö. **Kompetensförsörjning, ekonomi och digitalisering** är förutsättningar som genomsyrar alla verksamheter och fokusområden.

Tre förutsättningar

Tre förutsättningar som särskilt påverkar utvecklingen av kommunal verksamhet är kompetensförsörjning, ekonomi och digitalisering. Dessa förutsättningar genomsyrar arbetet och samverkan inom Storsthlns samtliga fokusområden. Omvärlden förändras allt snabbare, därför arbetar vi med omvärldsbevakning kring förändrad lagstiftning och annat som har betydelse för kommunernas villkor.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Den kraftiga befolkningstillväxten kombinerat med stora pensionsavgångar gör att det råder brist både på arbetskraft och vissa kompetenser. Förmågan att utbilda och attrahera personal till skola, socialtjänst, vård och omsorg samt samhällsbyggnad blir kritiskt för att klara kommunala kärnuppdrag. Fler människor behöver få upp ögonen för kommunerna som arbetsgivare. Ett bredare samarbete med lärosätenas utbildningsprogram och gemensamma insatser för kompetensutveckling och vidareutbildning blir viktiga.

EKONOMI

Den kommunala ekonomin i länets kommuner utmanas från flera håll. Kommunernas skatteunderlag varierar med konjunkturen och den demografiska utvecklingen ställer allt högre krav på välfärden. Samtidigt växer kommunerna snabbt vilket medför stora investeringar. Genom ekonomisk analys utifrån ett storstadsperspektiv samt dialog och

erfarenhetsutbyte kan kommunerna bättre hantera den ekonomiska verkligheten och använda medborgarnas skattemedel så effektivt som möjligt.

DIGITALISERING

Digitalisering erbjuder möjligheter att förbättra, effektivisera och utveckla kommunernas verksamheter. Samtidigt möter kommunerna många aktörer och initiativ som inte är koordinerade och som därmed är svåra att överblicka. Genom samverkan kan kommunerna på ett effektivt sätt hålla fokus, stärka engagemanget, dela kunskap och använda varandras kompetenser. Samarbetet ger också länets kommuner en starkare och mer enad röst i dialogen med andra aktörer.

Tre fokusområden

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

Vi skapar bättre möjligheter för människor att nå sina livsmål. Detta genom en samverkan som skapar utbildningar med hög kvalitet och stor bredd – och ger fler vägar in på arbetsmarknaden.

SOCIAL VÄLFÄRD OCH HÄLSA

Vi stärker invånarnas hälsa och livskvalitet, särskilt för utsatta barn och unga samt äldre, genom att utveckla och samordna en social välfärd som är trygg, kvalitetssäker och effektiv oavsett huvudman eller vårdform.

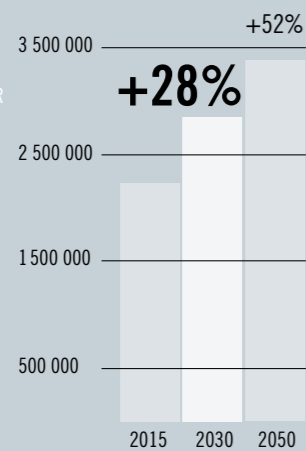
SAMHÄLLSBYGGNAD OCH MILJÖ

Vi bidrar till en bättre livsmiljö i en växande storstadsregion, genom samverkan kring samhällsplanering, bostadsförsörjning och miljöfrågor.

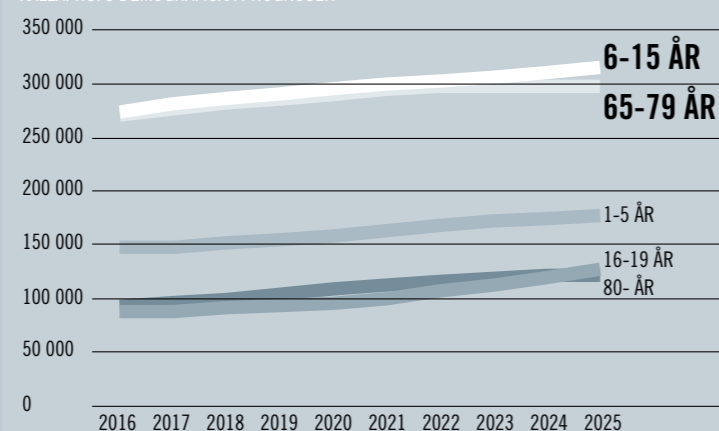
Trender som påverkar

BEFOLKNINGEN I LÄNET
BERÄKNAS ÖKA MED
28 PROCENT TILL ÅR 2030.
KÄLLA: RUFSS
DEMOGRAFISKA PROGNOSE

26
KOMMUNER
2,3 MILJONER INVÅNARE

MEST ÖKAR GRUPPERNA BARN (6-15 ÅR) OCH ÄLDRE (65-79 ÅR)
KÄLLA: RUFSS DEMOGRAFISKA PROGNOSE

SOCIAL VÄLFÄRD OCH HÄLSA

VI BLIR FLER, ÄLDRE OCH SJUKARE

80-85%

AV VÅRDENS KOSTNADER
ÄR RELATERADE TILL
KRONISKA SJUKDOMAR
FÖR SAMTLIGA PATIENTER.

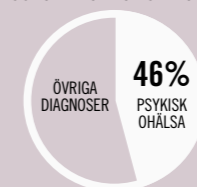
14%

MINSKNING AV ANTALET PERSONER
ÖVER 80 ÅR PÅ SÄRSKILT BOENDE/
ÖKNING AV ANTALET PERSONER
ÖVER 80 ÅR I ORDINÄRT BOENDE.

7%

ÖKNING AV
ANTALET
PERSONER MED
LSS-INSATSER.

46% AV SJUKSKRIVNINGAR OCH
SJUKERSÄTTNING I SVERIGE
UTGÖRS AV PSYKISK OHÄLSA

↑ 44%

ÖKNING AV SJÄLVUPPLEVD PSYKISK
OHÄLSA I ÅLDERSGRUPPEN 16-29 ÅR
MELLAN 2011-2016.
KÄLLA: FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

↑ 129%

ÖKNING AV ANTALET SJUKSKRIVNINGAR PÅ GRUND AV
PSYKIATRISKA DIAGNOSE MELLAN JUNI 2011 OCH JUNI 2017.

KÄLLA: SLL, SKL, STORSTHLM, SOCIALSTYRELSEN

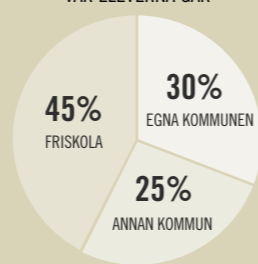
UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

80 000 GYMNASIEELEVER 2019

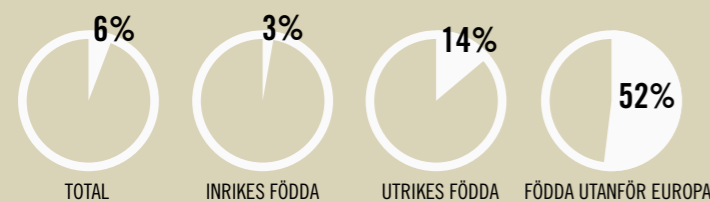
↑ 25%

TILL ÅR 2025 KOMMER ANTALET GYMNASIEELEVER ATT ÖKA MED 25 PROCENT.
KÄLLA: GYMNASIERAPPORTEN 2018

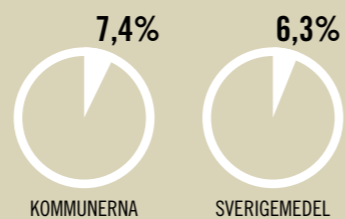
VAR ELEVERNA GÅR

ARBETSLÖSHET (JAN 2018) KÄLLA: ARBETSFÖRMEDLINGEN

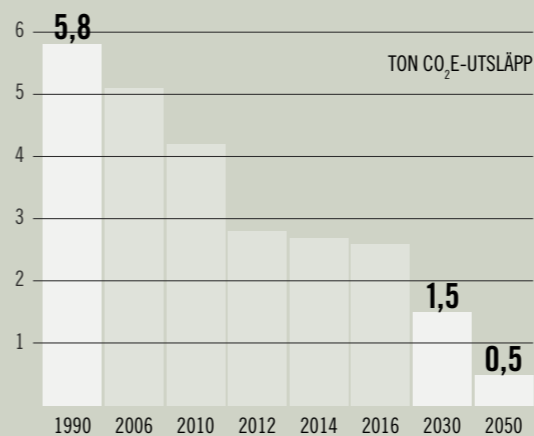

ANDEL FÖRETAGARE 2017 KÄLLA: EKONOMIFAKTA.SE

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH MILJÖ

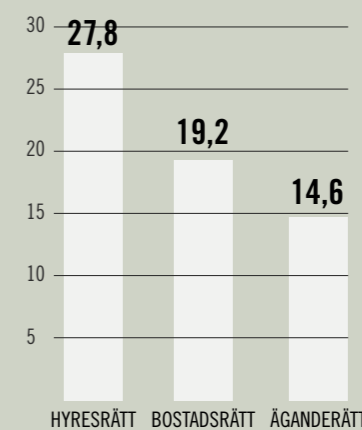
HISTORISKA OCH FRAMTIDA UTSLÄPP PER CAPITA
OM VI SKA NÅ MÅLEN I RUFSS 2050.

KÄLLA: RUFSS 2050

20 000

FÖR ATT TÄCKA BEHOVET BEHÖVS
DET 20 000 NYA BOSTÄDER VARJE
ÅR FRAM TILL 2030.

BOENDEKOSTNADS-
PROCENT

MEDIAN AV HUSHÄLLENS
DISPONIBLA INKOMST SOM
GÅR TILL BOENDET.
KÄLLA: SCB, HUSHÄLLENS
EKONOMI

UTBILDNING OCH ARBETSMARKNAD

VARFÖR

Behovet av arbetskraft är stort för både näringslivet och kommunerna i länet. Samtidigt står drygt 70 000 personer utanför arbetsmarknaden, varav majoriteten är utrikes födda. Att fler kommer i arbete är inte bara viktigt för de enskilda individerna, det är också grunden för kommunernas skatteintäkter som avgör vilken nivå av service som kommunerna kan erbjuda. Antalet gymnasieelever i Stockholmsregionen ökar med över 20 000 elever de närmaste åren. För att kunna ge alla dessa elever en bra utbildning så att de blir väl rustade för framtiden, behövs en kraftig expansion av gymnasieverksamheten i hela länet.

VAD

Vi skapar bättre möjligheter för människor att nå sina livsmål. Detta genom en samverkan som skapar utbildningar med hög kvalitet och stor bredd – och ger fler vägar in på arbetsmarknaden.

HUR

Vi hanterar gymnasieexpansionen på ett effektivt, ekonomiskt hållbart och samordnat sätt.

Tillsammans skapar vi en helhetsbild av vilka behov som finns och av kommunernas olika förutsättningar. För att klara gymnasieexpansionen på ett kvalitetsmässigt och ekonomiskt hållbart sätt, måste lokaler utnyttjas effektivt, nya skolor behöver byggas i rätt lägen och lärare behöver rekryteras. Detta kräver samordning och ett utvecklat samarbete inom länet.

Vi tar tillvara på människors möjligheter och kompetenser genom att skapa fler vägar in.

Utan gymnasieexamen är det svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Vi arbetar därför tillsammans för att öka andelen unga och vuxna som slutför gymnasieexamen. Vi skapar fler chanser för dem som står utanför arbetsmarknaden att komma i egen försörjning. Vi arbetar för att öka möjligheterna för vidareutbildning hos dem som har ett jobb så att de även i framtiden har den kompetens som krävs.

Vi kortar arbetslösas och nyanländas väg till egen försörjning.

Genom att kombinera svenskstudier med yrkesutbildning eller validering underlättas vägen in på arbetsmarknaden.

Vi utvecklar utbildningsvägar som SFX för att på olika sätt korta människors väg till ett jobb. Vi förbättrar samarbetet mellan kommunerna och Arbetsförmedlingen där kommunernas språkutbildningar kan kombineras med Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsinsatser.

Vi stärker samverkan mellan kommunerna för att utveckla en regional vuxenutbildning.

För att öka vuxenutbildningens roll kring kompetensförsörjning och integration, utvecklar vi kommunernas samarbete kring yrkesinriktad vuxenutbildning. Vi tar fram gemensamma analyser av näringslivets efterfrågan, ökar tillgången till utbildningsutbudet för eleverna i länet och följer upp kvaliteten.

Vi möjliggör för elever att fatta väl underbyggda beslut om sina framtida karriärer.

Gymnasieantagningen ger eleverna underlag så att de kan göra väl underbyggda val inför sina framtida karriärer. Det sker genom att tillhandahålla information, fakta och forum för såväl elever som studie- och yrkesvägledning. Särskilt angeläget är att öka intresset för yrkesutbildningarna.

SOCIAL VÄLFÄRD OCH HÄLSA

VARFÖR

Det finns två tydliga demografiska trender i länet, dels ökar andelen barn och unga, dels ökar andelen äldre kraftigt. Vi lever idag i snitt tio år längre än vad vi gjorde på 50-talet. Den snabbt ökande andelen äldre i länet kräver omfattande insatser av omsorg, vård och boendestöd. Var tredje vuxen och vart femte barn lider av kroniska sjukdomar. Känslan av otrygghet blir allt mer närvarande. Den psykiska ohälsan ökar kraftigt, särskilt bland länets unga, vilket kräver en bättre samordning mellan huvudmän samt att barn och unga har tillgång till både första linjens och specialiserade insatser. Socialtjänsten och vården förändras i grunden till att fokusera på individen på ett sammanhållet och nära sätt. För att motverka och förebygga våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och beroendeproblematik krävs bättre metoder och ökad kunskap. Det är en utmaning att tillhandahålla effektiva och tillgängliga välfärds-tjänster med god kvalitet till en snabbt växande befolkning med ökande behov. Med en gemensam arena kan vi samordna tjänster och utveckla nya arbetssätt för framtiden.

VAD

Vi stärker invånarnas hälsa och livskvalitet, särskilt för utsatta barn och unga samt äldre, genom att utveckla och samordna en social välfärd som är trygg, kvalitetssäker och effektiv oavsett huvudman eller vårdform.

HUR

Vi möter individens behov med en trygg, tillgänglig och kvalitetssäker vård och omsorg.

Länets kommuner tar fram en strategi för att prioritera och samordna sina gemensamma utvecklingsfrågor. Särskilt angeläget är att skapa nya samverkansformer för äldreboenden. För att stärka individens delaktighet och inflytande behövs nya och tillgängliga kontaktvägar till socialtjänst, vård och omsorg.

Vi formar en sömlös vård och omsorg genom att utveckla samarbetet med Region Stockholm.

En vård som fokuserar på och utgår från individens behov, som är sammanhållen och nära ställer nya och höga krav på samordning oavsett huvudman och lagstiftning inom socialtjänst, vård och omsorg.

Vi främjar psykisk hälsa och välmående genom att öka tillgängligheten till psykiatriskt stöd och behandling samt nya metoder.

Genom att arbeta med förebyggande insatser motverkar vi den växande psykiska ohälsan bland unga. Arbetet involverar många olika aktörer i stor delaktighet med individen. Vi ökar tillgängligheten till första linjens stöd och specialiserade insatser för barn, unga och dess familjer. Tillsammans med Region Stockholm arbetar vi brett med metodutveckling och kunskapsspridning för att stärka den psykiska hälsan i alla åldersgrupper.

Vi främjar individens trygghet genom samordnade insatser.

Tryggheten och säkerheten för individerna ska öka genom att insatser samordnas mellan olika aktörer i länet, där socialtjänsten har en nyckelroll.

SAMHÄLLSBYGGNAD OCH MILJÖ

VARFÖR

Hela Stockholmsregionen växer kraftigt. Bostäder, infrastruktur, miljö, vattenförsörjning och energi är avgörande för att tillväxten ska ske på ett hållbart sätt. Fram till år 2030 behövs mer än 200 000 nya bostäder för att den allt större befolkningen i länets kommuner ska ha någonstans att bo. Kommunernas samhällsbyggnad sker i en verklighet som präglas av målkonflikter mellan ambitioner, försörjningsansvar kring bostäder och strävan efter att bevara värdefulla miljöer.

VAD

Vi bidrar till en bättre livsmiljö i en växande storstadsregion, genom samverkan kring samhällsplanering, bostadsförsörjning och miljöfrågor.

HUR

Vi bevakar och tar initiativ kring ramverk och lagförslag som påverkar kommunernas förutsättningar för samhällsplanering och bostadsförsörjning.

Kommunernas samhällsplanering påverkas av statliga och regionala initiativ kring planering och byggande. För att andra samhällsaktörer ska ta hänsyn till kommunernas behov bevakar Storsthlm lagförslag och kanalisera kommunernas synpunkter i gemensamma remissvar. Vi skapar också former för erfarenhetsutbyte kring vad bostadsförsörjningsansvaret innebär för kommunernas samhällsplanering.

Vi stöttar kommunernas arbete med miljö, energi och klimatfrågor.

Genom att driva regionens energikontor främjar vi kommunernas arbete med energieffektivitet och användning av förnybara energikällor, med särskilt fokus på fastigheter och transporter. Vi stärker kommunernas beredskap och hantering av såväl klimateffekter som kriser genom att dela kunskap, sprida erfarenheter och utveckla förebyggande insatser i samarbete mellan kommunerna.

Vi arbetar med hållbar bostadsförsörjning.

Vi har ett helhetsperspektiv och arbetar för en hållbar samhällsplanering som skapar attraktiva livsmiljöer där människor vill bo och företag utvecklas. På så sätt stärks kommunernas förutsättningar att arbeta med bostadsförsörjning, trygghets- och säkerhetsfrågor och utanförskap.

Vi bidrar till en utveckling i samklang med viktiga värden och en hållbar miljö.

Genom att representera kommunerna i olika samarbetsorgan i länet verkar vi för att kommunerna får förutsättningar att hitta lösningar på samhällskritiska frågor som vatten- och elförsörjning, avfallshantering och återvinning.

Vi bidrar till att transportinfrastruktur och kollektivtrafik följer kommunernas planering för expansion och utveckling.

Genom att representera kommunerna i regionens arbete kring infrastruktur, särskilt i framtagandet och genomförandet av en länstrafikplan och nationell transportplan, bidrar vi till en helhetssyn på trafiklösningar och kollektivtrafikens utveckling.

Finansiering av verksamheten

Den viktigaste resursen är kommunernas direkta medverkan i förbundets arbete. Varje år deltar hundratals representanter för kommunerna i styrgrupper, nätverksgrupper och arbetsgrupper för att skapa samarbeten mellan kommuner och med externa aktörer.

Det är förbundsstyrelsen som sätter de ekonomiska ramarna för verksamheten. Den årliga utdebiteringen fastställs sedan av förbundsstyrelsen i samband med beslut om verksamhetsplan och budget. Under mandatperioden 2019 – 2022 är taket oförändrat 0,5 promille av kommunernas samlade skatte- och skattebidragsintäkter.

GYMNASIEANTAGNINGEN STORSTHLM

Finansieras genom ett särskilt avtal där kostnaden sätts i förhållande till antalet folkbokförda 16-åringar i respektive kommun. Tack vare samverkan är kostnaden per 16-åring oförändrad sedan 2007. Även kostnaden för ungdoms- och elevdatabasen (UEDB) är reglerad i avtal och baserad på antalet folkbokförda ungdomar mellan 17 och 19 år.

ENERGIKONTORET STORSTHLM

Kommunerna driver Energikontoret Storsthlm inom ramen för Storsthlm genom att finansiera verksamhetsledningen. Därutöver finansieras verksamheten via externa projektmedel.

STORSTHLM

KOMMUNER I SAMVERKAN